

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd – BUU alm. del. samrådsspørgsmål B om bevægelse
Titel	Bevægelse for alle elever – 45 min. dagligt
Målgruppe	Børne- og undervisningsudvalget
Arrangør	Børne- og undervisningsudvalget
Taletid	Ca. 8-10 min.
Tid og sted	Torsdag den 24. oktober, 2019. Kl. 10.15-11.15, i lokale 2-133 i Folketinget.

Disposition

1. **Intentionerne med bevægelse og motion i folkeskolen**
2. **Status for implementering af folkeskolens lovkrav om 45 min bevægelse**
3. **Hvad vil ministeren konkret gøre for, at lovkravet bliver opfyldt og indenfor hvilken tidshorisont?**

Samrådsspørgsmål B

”Er ministeren tilfreds med status for implementering af folkeskolens lovkrav om, at elever skal have gennemsnitligt 45 minutters daglig motion og bevægelse i løbet af skoledagen ift. resultaterne i Sundhedsstyrelsens rapport ”Fysisk aktivitet og stillestående adfærd blandt 11-15-årige - National monitorering med objektive målinger”, publiceret den 27. august 2019, og hvad vil ministeren konkret gøre for, at lovkravet bliver opfyldt og indenfor hvilken tidshorisont?”

1. Indledning

- **Tak for at indkalde til dette samråd.**
- **Da jeg var selv formand for udvalget, holdt vi en høring om bevægelse og motion. Det blev vi meget klogere af. Der kom nogle meget konkrete bud fra forskellige dele af undervisningsverdenen til, hvordan man kan løfte denne dagsorden: Hvordan kan vi fra Christiansborg bidrage, hvad kan man gøre i kommunerne, og hvad skal der til ude på skolerne. Det kan være, at vi skal gentage en sådan høring.**

Jeg bliver i samrådsspørgsmålet spurgt til, om jeg er tilfreds med implementeringen af folkeskolens lovkrav om 45 min bevægelse. Det korte og skarpe svar er nej. Det er jeg ikke tilfreds med. Og derfor er det også godt, at I indkalder til dette samråd. Det er en dagsorden, som vi skal i fællesskab. Det kommer jeg tilbage til.

- **Jeg vil indledende skitsere intentionerne bag kravet om 45 minutters daglig bevægelse, herefter give en status for implementeringen af lovkravet om 45 minutters bevægelse, for endelig at besvare den sidste del af spørgsmålet om, hvad regeringen vil gøre.**

2. Intentionerne med bevægelse og motion i folkeskolen

- Det fremgår af folkeskolelovens § 15, at *Undervisningstiden skal tilrettelægges, så eleverne får motion og bevægelse i gennemsnitligt 45 minutter om dagen.*
- Bevægelse er et af de elementer, der skal sikre, at eleverne møder en varieret skoledag og en undervisning med mange forskellige tilgange til læring.
- Man lærer også med sin krop, og man tilegner sig også viden i praktiske/musiske fag og gennem bevægelse og motion. Det er en væsentlig del af baggrunden for, at vi i fællesskab i folkeskoleforligskredsen besluttede, at der skulle være en målsætning om de 45 minutters daglige motion og bevægelse.
- Rent organisatorisk kan den daglige bevægelse og motion både indgå i den fagopdelte undervisning og som en del af den understøttende undervisning. Det kan være i form af kortvarige aktiviteter eller som længerevarende forløb i samarbejde med de lokale idrætsforeninger eller lignende.
- Skolerne og kommunerne bestemmer selv, hvordan de 45 minutters daglige bevægelse tilrettelægges på den enkelte skole, så det giver mening for både lærere, pædagoger og elever.
- De 45 minutters daglige motion og bevægelse er et gennemsnit. Der er en høj grad af fleksibilitet. Der er tale om et gennemsnit, som skal beregnes over hele skoleåret, og som er eksklusiv pauser.
- Udgangspunktet er, at eleverne skal deltage i motion og bevægelse hver dag, men at der er plads til kortere afbrydelser i forbindelse med emneuger, praktikophold, lejrskoler og lignende.

- Vi har en lovgivning, hvor vi er meget klare på, hvor vi gerne vil hen, men hvor der også er en høj grad af fleksibilitet til at indrette sig lokalt. Og den kombination af tydelighed og fleksibilitet, er der, hvor en målsætning går fra at være tåbelig og rigid til faktisk at blive anvendelig.
- Og selvom det er ret specielt, at man overhovedet skal sige det, så er det en ret god idé at leve op til lovgivningen. Det er sådan set hele meningen med lovgivningen.

3. Status for implementering af folkeskolens lovkrav om 45 min bevægelse

- Hvad er status så på implementering af folkeskolens lovkrav om 45 minutters bevægelse?
- Sundhedsstyrelsens rapport – som fremhæves i spørgsmålet - peger bl.a. på, at kun 26 procent af de 11-15-årige lever op til Sundhedsstyrelsens anbefalinger om at være fysisk aktive mindst 60 minutter dagligt. Rapporten tager altså udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens anbefalinger – og ikke skolernes implementering af den daglige bevægelse.
- Undersøgelse kan derfor ikke direkte benyttes til at vurdere om skolernes lever op til lovkravet om bevægelse.
- Det gør dog ikke resultaterne mindre foruroligende. Rapporten viser, at aktivitetsniveauet falder med alderen. Det er der jo egentlig ikke noget nyt i. Det er også en af årsagerne til, at vi synes, at det er vigtigt med at målkrav. 34 procent af de 11-årige lever op til anbefalingerne mod kun 10 procent af de 15-årige.

- Derudover kan jeg konstatere, at rapporten påviser en social ulighed i fysisk aktivitetsniveau. Jo svagere social baggrund, desto mindre fysisk aktivitet.
- Og rapporten viser også, at 11-15-årige generelt er mere fysisk aktive i hverdagene end i weekenden. I hverdagene er det 32 pct., som lever op til anbefalingerne, mens 17 pct. lever op til anbefalingerne i weekenden.
- I denne sammenhæng er det vigtigt at være opmærksom på, at det ikke alene påhviler folkeskolen at sikre, at alle børn bevæger sig 60 min dagligt, men også forældrene.
- Når det er sagt, så er der et lovkravet om de 45 minutters bevægelse dagligt. Og det skal skolerne naturligvis indfri.
- Rigtig mange skoler arbejder allerede målrettet med bevægelse. Rigtig mange lærere har gjort en kæmpe indsats. Og vi må ikke glemme også at rose dem, der faktisk er gået fra en undervisning uden bevægelse til at inddrage bevægelse og motion i undervisningen. Hatten af for det! Rigtig mange lærere har taget bevægelse og motion til sig og har knoklet for at få indarbejdet som en del af deres undervisning. Det er rigtig godt!
- Men hvis vi tager fat i KORA-rapporten fra januar 2017, som er en del af følgeforskningsprogrammet til folkeskolereformen, viser, at der er rum for forbedring. Særligt i udskoling.
- Mange elever er glade for bevægelse i skoletiden – særligt elever i indskoling og på mellemtrinnet, mens udskolingseleverne er knap så positive.
- Jo ældre eleverne er, desto vanskeligere er det for lærerne at koble bevægelsesaktiviteter til det faglige indhold. En ud af tre lærere har efterspurgt mere viden om netop dette.

- Tilbage til den høring, som udvalget tidligere har afholdt. Her pegede lærere og pædagoger på, at de mangler ideer til undervisningsforløb. De havde fat i de først to til tre undervisningsforløb, men manglede inspiration til undervisningsforløb nummer fire, fem og seks. Jeg tænker, at vi i fællesskab skal se på, hvordan lærere og pædagoger oplever det i dag.
- VIVE-rapporten fra 2018 om "Elevernes oplevelser af folkeskolereformens fjerde år" fremgår det bl.a., at 25 pct. af udskolingseleverne var fysisk aktive i mindre end 15 minutter om dagen. Den andel er noget højere end i 2014, hvor andelen var 20 pct. af udskolingseleverne, men vi er langt fra i mål.
- Dansk Skoleidræt og Trygfonden offentliggjorde for nyligt undersøgelsen "Bevægelse i skoledagen 2019", som Dansk Skoleidræt præsenterede for udvalget den 10. oktober 2019. Denne undersøgelse understregede også behovet for at kigge nærmere på bevægelse og motion i skolen.
- Der fremgår det, at kun 58 pct. af de adspurgte folkeskoler vurderer, at de lever op til kravet om 45 minutters daglig bevægelse. Det er jo bare ikke godt nok! Altså jeg ved faktisk ikke, hvor mange andre områder vi har det sådan, at kun 58 pct. lever op til lovgivningen. Det er sådan set ikke meningen, når vi laver lovgivning.
- Her ser vi også, at ansvaret for bevægelse ofte er placeret hos enkelte medarbejdere – de klassiske ildsjæle – og dermed ikke en integreret del af skolens praksis.
- Tallene bekræftes af den årlige undersøgelse af skoledagens længde – den såkaldte uge 35-undersøgelse – som Epinion har gennemført i en række år for Børne- og Undervisningsministeriet. Den seneste rapport fra 2018 viser, at knap fire ud af ti skoler har to timers skemalagt bevægelse i udsko-

lingen i 2018. Tendensen er, at der er lidt flere skemalagte timer til bevægelse i indskoling og på mellemtrinnet, men forskellene mellem de tre trin er ikke store. Kun få skoler har kun skemalagt én times motion og bevægelse. Og fordelingerne ligner overordnet dem fra sidste år, dog med små forskydninger.

- Den seneste uge 35-undersøgelse viser desuden, at bevægelse på størstedelen af skolerne primært er integreret i fagundervisningen – og ikke et selvstændigt element. For indskoling gælder det for 65 pct. af skolerne, på mellemtrinnet for 69 pct. og i udskoling for 73 pct.
- Så for at udvide mit svar – så ser vi klare indikationer på, at bevægelse ikke er fuldt ud implementeret på alle skoler. Der er mange, der er godt i gang, og nogle er helt sikkert også i mål. Men vi mangler stadig alt for mange – og det er ikke godt nok.
- Det handler jo ikke bare om, at nogle skoler ikke overholder loven. Hvilket i sig selv er et problem. Det handler om, at der er skoler, som ikke giver deres elever de bedste muligheder for at lære og trives. Det er det, der er meningen med hele den øvelse, vi har været i gang med.
- Både følgeforskningen og anden forskning viser positive sammenhænge mellem bevægelse i undervisningen og elevernes faglige og generelle trivsel. Jo mere lærerne inddrager bevægelse i timerne, desto bedre faglige resultater opnår elever. Og dette støttes af de fagprofessionelle, som oplever, at bevægelse gør eleverne mere læringsparate.
- Men bevægelse kan og skal mere end at bidrage til den faglige læring. Det spiller også en utrolig vigtig rolle i forhold til elevernes sundhed og velvære. Udviklede kropslige kompetencer åbner døren for en aktiv livsstil og

for at kunne håndtere de fysiske udfordringer, der opstår gennem hele livet.

- **Og bevægelse er også en oplagt måde at arbejde med elevernes sociale kompetencer på. Hensynstagen, rummelighed og empati styrkes bl.a. ved aktiviteter, hvor der indgår kropskontakt, eller som kræver en stor grad af samspil.**
- **Bevægelse spiller med andre ord en stor rolle i eleverne almene dannelse og personlige udvikling.**
- **Særligt vigtigt er bevægelsen for de udsatte elever, som ikke nødvendigvis kan spejle sig i en sundt og fysisk aktiv livstil derhjemme.**
- **Summa summarum er, at der er et godt stykke vej endnu. Vi har i forbindelse med den sidste politiske aftale om folkeskolen sikret et kvalitetsløft af den understøttende undervisning med henblik på at styrke en varierede skoledag. Det er jo en aftale, som mange her i rummet stod bag. Og helt konkret er der i den aftale sikret flere personaleressourcer til den understøttende undervisning.**
- **V har taget et skridt, men der er behov for flere skridt. Jeg vil opfordre til, at vi i fællesskab fortsætter med at sætte fokus på bevægelse og motion både gennem politiske aftaler, men også ved at drøfte udviklingen med hinanden. Og jeg vil opfordrer til en ny folketingshøring om præcis dette emne, så vi sammen kan høre status fra praksis.**
- **Tak for ordet.**